

# Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)

№ 18  
(7460)  
СЕРАДА  
17  
ЛЮТАГА  
1943 г.

## НАСУСТРАЧ 25-Й ГАДАВІНЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Праз некалькі дзён совецкі народ будзе святкаваць 25-годдзе сваёй любімай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Народжаная ў агні грамадзянскай вайны і ўзмацненая за годы совецкай улады Чырвоная Армія вядзе зараз змаганне з ворагам, узброеным да зубоў тэхнікай, ворагам упорным і каварным — нямецка-фашысцкай арміяй.

Створаная Леніным, выпеставаная многагадовай працай таварыша Сталіна, наша совецкая армія аказа-лася той першай і адзінай армій у свеце, якая не толькі ўсталяла, але і наносіць удар за ўдарамі абеднаным полчышчам італа-германскіх прыгнітальнікаў.

Чырвоная Армія вядзе вайну з нямецкімі акупантамі адзін на адзін, громіць іх і гоніць з нашай совецкай зямлі. Свой юбілей Чырвоная Армія адзначае рашучым і паспяховым наступленнем на шырокім фронце. Да 25-й гадавіны яна ідзе з такімі поспехамі, як акружэнне і ліквідацыя 330.000 варожай арміі пад Сталінградам, прарыў блакады Ленінграда, вызваленне вялікіх тэрыторый Паўночнага Каўказа, Кубані, многіх гарадоў і сёл Украіны і другіх абласцей, часова захопленых немцамі.

Совецкай радзіме, свайму народу Чырвоная Армія ўжо вярнула такія гарады, як Растоў на Дану, Варашылаўград, Краснадар, Шахты, Новачэркаск, Вялікія Лукі, Курск, Шлісельбург, Белгород і многа іншыя.

Велізарным наступальнымі парывамі гарады совецкія воіны. Наступленне Чырвонай Арміі прадаўжаеца. Яна ідзе пад вадзіцельствамі свайго галоўнага камандуючага любімага Сталіна і яна пераможа.

Радасцю напоўнены сэрцы совецкіх людзей. Кожны дзень прыносіць весткі аб вызваленні ад нямецкага ярма новых і новых гарадоў і сёл. Чырвоная Армія вызваліла мільёны совецкіх грамадзян, перанесных

### Новыя ўдары беларускіх партызан

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў адным з раёнаў Віцебскай обласці, у пачатку лютага месяца вёў жорсткія баі з вялікім карынтым атрадам нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Совецкія патрыёты змішчылі больш 200 гітлераўцаў.

\*\*\*

Група партызан аднаго атрада, які дзейнічае ў Вілейскай обласці, пусціла пад адкос чыгуначны эшалон праціўніка. Разбіт паравоз № 8 вагонаў. Рух паяздоў на гэтым участку быў спынены на некалькі дзён.

\*\*\*

Партызаны атрада, які дзейнічае ў адным з раёнаў Магілёўскай обласці, зрабілі некалькі налетаў на нямецкія гарнізоны. Знішчана 150 гітлераўцаў. Партызаны гэтага атрада ў студзені месцы пусцілі пад адкос 7 чыгуначных эшалонаў праціўніка.

\*\*\*

Партызанскі атрад, які дзейнічае ў адным з раёнаў Палескай обласці, у студзені месцы пусцілі пад адкос 11 варожых эшалонаў.

ПРАЧЫТАЎ—ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ.

Чырвоная Армія сустракае сваё слава на фронтах 25-годдзе магутным наступленнем на фронтах Айчыннай вайны.

Партызаны і партызанкі Беларусі! Усімі сіламі дапамагайце чырвоным воінам, памажайце свае ўдары па нямецкіх акупантах!

## НАШЫ ВОЙСКІ ЗАНЯЛІ ГАРАДЫ РАСТОЎ НА ДАНУ, ВАРАШЫЛАЎГРАД, КРАСНАДАР, ШАХТЫ, НОВАЧЭРКАСК, ЛІХАЯ, ЗВЕРАВА, НОВАШАХЦІНСК, ЗОЛАЧЭЎ, КРАСНААРМЕЙСКАЕ, ВАРАШЫЛАЎСК, КРАСНЫ СУЛІН

1. 12 лютага на Кубані войскі Героя Савецкага Саюза генерал-маёра тав. РОСЛАГА І. П. і генерал-маёра тав. РЫЖОВА А. І., у выніку рашучай атакі, авалодалі горадам КРАСНАДАР. Першымі ўварваліся ў КРАСНАДАР часці генерал-маёра тав. ЦЭПЛЯЕВА Н. Ф., палкоўніка тав. БАГДАНОВІЧА П. К. і падпалкоўніка тав. ИВАНОУСКАГА М. М. Узяты палонныя і трафеі.

2. Войскі генерал-лейтэнанта тав. ЦВЕТАЕВА В. Д., прадаўжаючы развіваць наступленне, авалодалі горадам ШАХТЫ. Першымі ўвайшлі ў горад часці генерал-маёра тав. ПАЛУБАЯРАВА П. П.

нерал-маёра тав. КНЯЗЕВА М. С. і палкоўніка тав. ФУРСІНА І. Я.

3. На Украіне войскі генерал-лейтэнанта тав. ПАПОВА М. М., у выніку імклівага наступлення, авалодалі горадамі вялікім чыгуначным вузлом КРАСНААРМЕЙСКАЕ, перарэзаўшы тым самым важнейшую чыгуначную камунікацыю праціўніка. Першымі ўварваліся ў КРАСНААРМЕЙСКАЕ часці генерал-маёра тав. ПАЛУБАЯРАВА П. П.

На Украіне нашы войскі занялі таксама горад ВАРАШЫЛАЎСК.

\* \* \*

не, авалодалі горадам і вялікім чыгуначным вузлом ЛІХАЯ, горадам і чыгуначнай станцыяй ЗВЕРАВА.

Нашы войскі занялі таксама горад НОВАШАХЦІНСК.

3. На Украіне нашы войскі, у выніку ўпорнага бою, авалодалі горадам і чыгуначнай станцыяй ЗОЛАЧЭЎ.

I.  
Войскі Паўднёвага фронта, пад камандаваннем генерал-палкоўніка тав. МАЛІНОУСКАГА Р. Я., на працягу некалькіх дзён вялі жорсткія баі за горад РАСТОЎ НА ДАНУ. Сёння, 14 лютага, зламаўшы ўпорнае супраціўленне праціўніка, нашы войскі авалодалі горадам РАСТОЎ НА ДАНУ.

У баях за РАСТОЎ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта тав. ГЕРАСІМЕНКА В. Ф. Першымі ўварваліся ў горад часці падпалкоўніка тав. КАВАЛЕВА, падпал-

коўніка тав. СІВАНКОВА, палкоўніка тав. ДРАХЛОВА, маёра тав. ДУБРОВІНА. Абходам з захаду заняццю горада садзейнічалі часці палкоўніка тав. ШАПКІНА і маёра тав. ХОДАС.

II.  
Войскі Паўднёвага-Захоўняга фронта, пад камандаваннем генерала арміі тав. ВАТУЦІНА Н. Ф., пасля жорсткіх баёў авалодалі горадамі ВАРАШЫЛАЎГРАД (Украіна), КРАСНЫ СУЛІН (Растоўская обласць).

\* \* \*

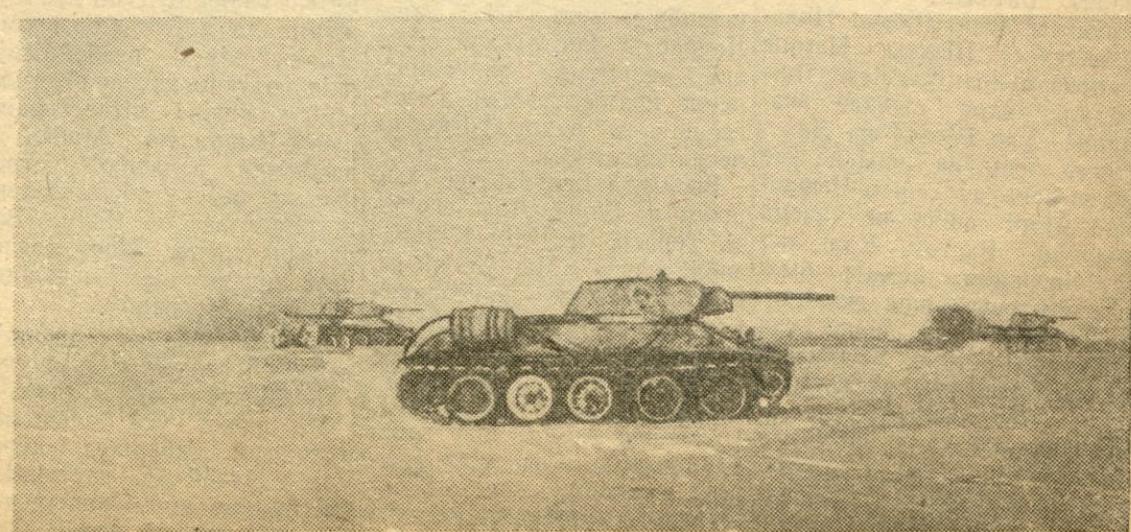
нік прадприняў некалькі контратак, якія былі адбиты з вялікімі для яго стратамі. Байцы Н-скай часці захапілі 18 паравозаў, 500 розных вагонаў, 1.500 аўтамашын, 100 матацыклаў, харчовы склад і іншыя трафеі.

Нашымі караблямі ў Барэнцевым моры патоплены два транспарты праціўніка агульным водазмяшчэннем у 19.000 тон.

\* \* \*

За тыдзень, з 7 па 13 лютага ўключна, у паветранных баях і на аэрадромах знішчаны 243 нямецкія самалёты. Нашы страты за гэты час—101 самалёт.

(З паведамлення СОВІНФОРМБЮРО).



Дзеючая Армія (на заход ад Курска). На здымку: Танкі ў наступленні.

# РАСТОУ НА ДАНУ — ВАРАШЫЛАУГРАД

Ем. ЯРАСЛАУСКІ

На працяту амаль трох месяцаў мільёны працоўных краіны Советаў з глубокім хваляваннем і радасцю, што ўздымае энергію, штодзённа сочача за ўсё нарастаючым і ўсё больш паспяховым наступлением Чырвонай Арміі. Нямецка-фашистская захопнікі адкатаюцца на Сахад, масамі гінуч пад ударамі совецкіх войск, і немцы вымушаны быті абвяшчаны жалобу па дзесятках знішчаных тітлероўскіх дывізій. Чырвоная Армія імкліва ідзе наперад, удары яе становяцца ўсё больш адчувальными. Не давядзенца немцам адмяніць жалобу!

А яшчэ нядыўна, у верасні 1942 г., тітлероўцы занялі хваствіва, што Сталінград ляжыць у іх у кішэні, і яны ніколі яго не аддаць. Яшчэ нядыўна яны планіравалі, як правядуць «усходнюю сцену» і за гэтай «усходняй сценой» будуть устанаўліваць свой агідны, воўчи «новы парадак». Калі немцы ў другі раз захапілі Растоў у канцы ліпеня 1942 года, яны выхваліліся, што захапілі вароты да каўказскіх нафтавых крыніц. А некалькі пазней, калі ім удалося падыйсці да прадгор'я Каўказа, яны запэўнялі, што закрылі Каўказ на замок для совецкай улады назаўсёды. Здурнелыя ад фашистской працяганды і ашаломленыя хлуснёй гітлероўскай зграі, нямецкія абываталі верылі, што скора фюрэр паднясе ім сталінградскія заводы, землі Паволжжа, каўказскую нафту, шпанчныя прасторы Кубані і Дона, прымесло-васць Данбаса; нямецкія астalonопы верылі, што да восені 1942 г. у іх руках будуть Москва і Ленінград.

Чырвоная Армія, выконваючы мудрыя планы свайго Вярхоўнага Галоўнага камандавання, развеяла ўдым надзеі гітлероўскай Германіі, яе авантурystичная разлікі. Яна ператварыла Сталінград і подступы да яго ў велізарныя могілкі для нямецкіх акупантаў, дзе пахаваны не толькі дзесяткі адборных гітлероўскіх дывізій, але і стратэгічныя планы Гітлера. Пад Сталінградам канчаткова пахавана славутая легенда аб неперможнасці германскай арміі.

Асабліва вялікае значэнне мае заняцце Чырвонай Арміі Растова на Дану. Некалькі дзён таму назад на поўдзень ад Растова быў занят Батайск. Затым на поўначы заняты былі Новачэркаск і Шахты. Немцы ўпорна супраціўляліся. Яны ведалі, якое вялікае значэнне мае Растоў на Дану. Яшчэ нядыўна яны на ўсё лады запэўнялі, што Чырвонай Арміі амік не ўдасца вярнуць Растоў. Калі пад Сталінградам немцы былі разгромлены, яны сканцэнтравалі вялікія сілы для абароны Растова. У друку і радыё фашисты растлумачвалі, што «скарачаюць» лінію фронта для таго, каб сэканоміць сілы і згрупаваць гэтую сілу для абароны Растова. Ужо ў дзень заняцця Чырвонай Арміі Растова аглядалік фа-

шыскага агенцтва Трансцэн Серторыгус пісаў:

«Пад Растовам становішча не змянілася. Лёс гэтага горада будзе вырашацца не ля Ніжняга Дона, а ў раёне на паўднёвы захад ад Данецкага басейна».

Германская зводка за 14 лютага паведамляла: «У раёне Ніжняга цячэння Дона і Данца не адзначалася ніякіх значных баявых аперацый».

Дарэмна лоўкія, але праматаўшыся шулеры спрабавалі ашукаць народ. 14 лютага Чырвоная Армія вызвала Растоў на Дану. Крок за крокам Чырвоная Армія за апошнія дні набліжалася да Растова, займаючы на подступах да яго важнейшыя пазыцыі. 14 лютага пасля некалькіх дзёў жорсткіх баёў войскі Паўднёвага фронта пад камандаваннем генерал-палкоўніка тав. Р. Я. Маліноўскага зламалі ўпорнае супраціўленне немцаў і занялі Растоў на Дану.

Узяцце гарадоў Батайск, Новачэркаск, Шахты, Новашацінск, а затым Растова на Дану — гэта канец разбойніцкага гаспадарання гітлероўцаў на Дану. Гэта — сакрушальны ўдар па гітлероўскіх войсках, сканцэнтраваных ля Растова. Больш таго: гэта новы сакрушальны ўдар па ўсёй гітлероўскай стратэгіі.

Другі сур'ёзны ўдар па гітлероўскай арміі нанесен занияццем г. Варашылаўграда і Краснага Суліна войскамі Паўднёва-Захаднага фронта пад камандаваннем генерала арміі тав. Н. Ф. Ватуціна. Немцы ўпорна адстойвалі Варашылаўград, бай за гэты горад прадаўжаліся не адзін дзень. Немцы ператварылі гэты горад у сур'ёзны апорны пункт, спадзяючыся тут затрымачы прасоўванне Чырвонай Арміі. Але Чырвоная Армія вызвалае адзін за другім гарады, шахцёрскія пасёлкі і іншыя насяленыя пункты Данбаса. Стараельск і Лісічанска, Краснаармейскае і Пролетарск, Краматорская і Барвенкаў, Шахты і Варашылаўск, Варашылаўград, Красны Ліман і іншыя гарады Данбаса вяртаюцца ў строй совецкіх гарадоў. Цяпер ужо ясна, што нанесен сур'ёзны ўдар сілам немцаў у Данбасе, перахоплены, перарэзаны важнейшыя іх камунікацыі і набліжаўца дні разгрому немцаў у Данбасе. З ўсёй энергіяй шахцёры, металургі і хімікі Данбаса і Рацоўскай області восьмушца за аднаўленне прымесловасці, а калгаснікі — за падрхтоўку да веснавай сяўбы.

Веснавая сяўба на ўсім працягу Волгі, Дона, Кубані, Терака, на ўсім Каўказе забяспечана. Мы ўпэўнены, што яна будзе забяспечана ў Данбасе і ў іншых абласцях Украіны, вызваленай з қожным днём ад гітлероўскіх прыгнятальнікаў. Чырвоная Армія ідзе наперад, і юма сілы, якая спыніць яе наступленне. Кожны новы поспех, кожная новая перамога нашых войск уліваюць у рады со-

вецкіх воінаў новую бадзёрасць і сілу, робяць мацнейшымі ўдары, больш імклівым наступленне Чырвонай Армії.

Чым тлумачацца ўсё нарастаючы поспех Чырвонай Армії?

Яны сведчаць перш за ўсё аб накаленні вялікага ваенага вопыту ў байкоў і камандзіраў, аб росце іх майстэрства і ўмення, аб узрошшай нянавісці да ворага, аб tym, што войскі насы ведаюць цяпер моцныя і слабыя бакі праціўніка і ўмеюць гэтыя веды выкарыстоўцца ў баю. Удары Чырвонай Арміі становяцца тым мацнейшымі, чым больш уся краіна набірае тэмпы вытворчасці зброі, боепрыпасаў і ўсяго, што неабходна для вайны. Поспех совецкага наступлення сведчаць аб узрошшым майстэрстве ваджэння войск камандзіраў Чырвонай Арміі, абрэшчасці і ўменні ваяваць праслаўленых у баях айчынай вайны генералаў. Поспех наступлення наших войск забяспечан тым, што яно вядзеца па плану, распрацаванаму Вярхоўным Галоўнакамандаваннем Чырвонай Арміі.

Уесь совецкі народ ведае, што мозгам, душою, стальной волій, якая рухае воінаў Чырвонай Арміі на разгром ворага, на вызваленне ўсіх акупіраваных немцамі абласцей і раёнаў, з'яўляеца слаўны правадыр Чырвонай Арміі таварыш Сталін.

Нялёгка было стрымачь націск велізарнай гітлероўскай арміі, калі яна дакацілася да Каўказа і пагражала жыццёвым цэнтрам краіны. Ні кроку назад! — сказаў таварыш Сталін. Ні кроку назад! — сказала партыя большевікоў. Ні кроку назад! — сказала ўся краіна. І Чырвоная Армія з чэсцю выканала загад совецкай Радзімы. Яна выстаяла. Яна выматала ворага. Чым далей вораг забіраўся ў глыбіню, тым далей ён быў ад перамогі. Чырвоная Армія выбрала момент найбольшага напружання сіл гітлероўскіх войск і нанесла ім сакрушальны ўдары. На ўсю нашую краіну, на ўесь свет прагучэў тістарычны загад таварыша Сталіна: наперад, за разгром нямецкіх акупантаў і выгнанне іх з преддэлаў нашай Радзімы! Выконваючы гэты загад правадыра, Чырвоная Армія наносіць ворагу ўдар за ўдарами. Гэтыя ўдары будуть прадаўжыцца да поўнага разгрому гітлероўскіх разбойнікаў, якія лютуюць на нашай зямлі.

Уся краіна вітае герайчную Чырвоную Армію. З асаблівай радасцю сустракае яна вестку аб вызвалені Растова на Дану, Варашылаўграда. Уся краіна шле прывітанне вызваліцелям гэтых гарадоў.

Застаецца 8 дзён да слайшай 25-й гадавіны Чырвонай Арміі. Цяпер қожны дзень — гэта дзень усе бойцы напружанай барацьбы і перамогі. Няхай жа наступны дні будуть днімі новых перамог Чырвонай Арміі. (Правда ад 15/II 1943 г.).

## Нямецкі гарнізон знішчан

Гэта было на світанні. Над вялікай вёскай Л. узвіслася ракета. Пачаліся стрэлы. Затым трэск ад стрэлаў пачаў данасіцца з усіх бакоў. Заставілі гарматы, мінаётвы. Па ўмоўленаму сігналу партызыны пайшлі ў атаку на ўмацаваныя нямецкі гарнізон вялікай вёскі.

Хутка з боку вёскі пачуліся адказныя стрэлы. Адтуль білі станкавыя, ручныя кулямёты, вінтоўкі.

Гітлероўцы білі з добра ўмацаваных дзотаў, бліндажаў, з даю. Яны арганізавалі кругавую абарону і спадзяваліся, што да іх немагчымы ніякі доступ. Але даўрэна. Партызыны зараней добра ведалі ўмацаванні і сістemu агню

немцаў. У ходзе бою акупанты неслі вялікія страты. Шэсць гадзін ішоў бой за вёску. Падпойдзены абыскоўлены вораг паслабіў агонь. Тады партызыны выкацілі свае гарматы на вуліцу і прамой наводкай ударылі па варожых дзотах. Некалькі дзотаў былі разбураны адураж. Паліцэйскія сталі разбягацца. У атаку пайшлі некалькі партызанскіх груп. Пагарджаючы смерцю, мужнія байцы ўрываліся ў дзоты, выцягвалі адтуль перапалочных гітлероўцаў. У тых дзотах, адкуль не ўнімалася стралініна, ляцелі гранаты. Хутка нямецкія нягоднікі ўжо не маглі супраціўляцца — гарнізон быў разгромлен.

Гарнізон вёскі, які немцы лічылі непрыступным для партызан, налічваў да 220 гітлероўцаў. Усе немцы паляглі касцім на нашай зямлі. Партызыны захапілі чатыры станкавыя і ручныя кулямёты, 40 вінтовак і іншы ўзбраенне немцаў і іх паслугачоў.

Г. ШАРБАТАУ.

Палессе (наш кар.).

## ВЫТРЫМАЛІ ВАРОЖЫ НАЦІСК

Сем дзён вялі жорсткія бай з нямецкімі акупантамі партызыны атрада, якім камандуе тав. Міхаіл. Мужна і стойка адбівалі атакі фашыстаў партызаны.

Дорога каштавалі гітлероўцам гэтыя бай. Толькі забітымі яны страцілі 215 салдат і афіцэраў. Калі 50 фашыстаў было параенена. На полі бою гітлероўцы пакінулі танк, з бронемашыны, біматацыклаў, аўтамашыны і многа іншага ўзбраення.

Віцебская обласць.

## ТАК Б'ЮЦЬ НЕМЦАЎ ПАРТЫЗАНЫ

Камандзір стаяў строгі, спакойны. І гэты спакой пе-радаўся ўсім партызанам, якія заляглі ў вызначаных месцах, каб па камандзе адтпор гітлероўцам.

Танкі і бронемашыны падоўзі наперад. Усё выразней быў чуцен грукат гусениц. І вось настаў момант контратакі, які нельга быў ўпусціць. З боку лесу на танкі і пяхоту ворага хлынуў свінцовы даждж. Гэта партызыны білі з кулямётаў і вінтовак, а тыя, што залеглі бліжэй, кідалі гранаты.

Вось спынілася і замоўкла танкетка. На снег падалі акрыываўленыя немцы. Яшчэ праз некаторы час узарвалася бронемашына.

Уесь дзень ішоў бой. Гітлероўцы нічога не дасягнулі і пачалі адходзіць.

Партызыны забілі і парапілі калі 250 салдат, а 6 нямецкіх салдат узялі ў палон.

Назаўтра, сабраўшы сваіх ваяк, гітлероўцы зноў пайшлі супроць партызанскага атрада, зноў разгарэўся гарачы бой. Партизыны забілі яшчэ 40 фашыстаў. Спраба зішчыць партызанскі атрад правалілася.

Магілёўская обласць.

## Весткі з Совецкай Радзімы

### НОВАЯ ВУГАЛЬНАЯ ШАХТА

У Казахстане пашыраецца мясцовая паліўная прымесловасць. Занчаніца будаўніцтва шахты на Алгінскіх залежах бурага вугалю. Сотні тон вугалю шахта дасць ужо ў бягучым месяцы.

Новая шахта будуецца ў Максімавічах (Акмолінскія обласць) і штольня — на Кельчемашацкіх залежах (Паўднёва-Казахстанская обласць).

### БУДАҮНІЦТВА МАГУТНАЙ ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦІІ

Пачалося будаўніцтва Фархадской (Узбекістан) гідравічнай электрастанцыі. Магутнасць станцыі будзе даўжыць 12 гадоў. Станцыя будзе дадаць да паводкі ў 1943 годзе.

У Варонежы пачалі дзейнічаць вадаправод, пошта, наладжана тэлефонная сувязь з раёнамі області.

У Ашхоронскай адкрыты лазні, столовыя, цыбульні, хлебалікарні. Пачаліся заняткі ў школах.

РЭДАКЦЫНАЯ КАЛЕГІЯ  
A85.